

klæret til alle Cultusministre, at, naar et Barn er modent til at gaae til Alters, saa er det ligegyldigt, hvor gammelt det er, jeg kan og vil saa confirmere det og tage det til Alters, om det endog skal gaae flere Aar i Skolen bagefter. Paa de fleste Steder her i Landet, hvor der findes billige Præster og billige Sogneforstanderskaber, har man søgt foreløbig at udskrive Børnene af Skolen, og dette er i Almindelighed skeet ved Efteraars-Examen med dem, som endnu ikke have fyldt deres 14de Aar, og det er ogsaa ved flere Anordninger paalagt, at der med saadanne Børn skal holdes en Prøve, for at den fuldstændige Udskrivning af Skolen kan finde Sted for Confirmationen. Der finder med Hensyn til disse Reskripter og Anordninger megen Virvar Sted, det veed jeg meget godt; men det Anførte er Praxis mange Steder, og det er min Formening, at dette Virvar kunde ophøre, naar der kunde finde Udskrivning af Skolen Sted uden Hensyn til Confirmationen; thi jeg har ikke taget saa meget Hensyn til Confirmationen, som Flere af de ærede Medlemmer mene, jeg har nærmest taget Hensyn til den virkelige Frihed for Skolegang, og da ogsaa en vis Frihed til Confirmationen, da det unægtelig er urimeligt, at naar et Barn med det 14de Aar har opnaaet en saadan Modenhed, som jeg veed, flere Børn have, og ønske, at deres Confirmation maa udsættes, at de da ikke skulde kunne fuldstændig udskrives af Skolen, førend de blive confirmerede, og det er ligesaa urimeligt, at Forældrene, fordi de høre til en simplere Stand i Landet, ikke skulde have samme Ret, som Borgerfolk og Herremænd, til at udsætte deres Børns Confirmation, uden at de derved skulde være tvungne til at gaae længere i Skole, naar de maatte ansees for at have de almindelige fornødne Kundskaber.

Gram: Den ærede Rigsdagsmands sidste Vittringer forekom mig virkelig at tyde her paa, at han ikke har megen Lillid til Sogneforstanderskaberne og til dem, som have med Udskrivning af Skolen at gjøre; thi, dersom vedkommende Barn virkelig har tilstrækkelige Evner og Kundskaber til i sit 14de Aar at kunne udskrives af Skolen, saa vil intet retsfindigt Sogneforstanderskab modsætte sig, at

Barnet virkelig udskrives, saaledes, at det kun paalægges at søge Skolen enkelte Dage, og jeg kan ikke paa nogen Maade indsee, at dette kan være til Skade for Barnet, og Confirmationen kan jo saa opsættes efter Forældrenes Ønske, saalange det skal være. Det kan umuligt være Børnene til Skade, at de ved lige hold de de Kundskaber, de engang have opnaaet i Skolen; men denne Vedligeholdelse kan kun skee ved, at de søge Skolen de enkelte Dage, som Skoleanordningen bestemmer. Jeg sender ogsaa til Forholdene paa Landet, da jeg har levet der som Præst i 13½ Aar, og jeg er overbevist om, at netop den Samfundsklasse, om hvilken der her nærmest er Tale, og til hvis Lærv dette Forslag væsentligt er stillet, søger at faae deres Børn confirmerede saa tidligt som muligt, ja der er endog Mange, som søge det tidligere, end det bør finde Sted; men, naar dette er Tilfældet, saa veed jeg virkelig ikke, hvad der kan opnaaes ved det her stillede Forslag, imod hvilket jeg derfor skal tillade mig at stemme til det Yderste.

B. Scholer: Hvormeget jeg end kan samstemme med den ærede Forslagsstiller i Ønsket om, at den Afhængighed, hvori Skolegangen staaer til Confirmationen, ophører, saa kan jeg dog ikke finde, at han har løst den Dypgave paa en aldeles syldstgjørende Maade. Der er jo, siden Skoleanordningen af 1814, udkommen adskillige Bestemmelser i denne Henseende. Paa den Tid, da den indbyrdes Underviisning drevs paa Kraft, fik vi saaledes en Bestemmelse, hvorved Skoleunderviisningen blev langt mere uafhængig af Confirmationen end tidligere, idet det ved et Cancelliecirculaire af 1822 blev overladt Skolecommissionerne at kunne udskrive Børn, som vare i Bestdelse af de lovbefalede Kundskaber, uden Hensyn til Alderen, dog saaledes, at de, i Overensstemmelse med Anordningen af 1814, skulde vedblive at søge Skolen 2 Gange maanedlig, indtil Confirmationen. Senere er der atter ved et Cancelliecirculaire af 1846 skeet en meget betydelig Indskrænkning i denne Henseende, da Præsten atter faaer Overvægt over Skolens frie Udviisning. Man maatte ønske, at vi kunde komme til en lignende Frihed som den, der eksisterer i Hertugdømmerne, hvor de Børn, som flittigen